

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XIII. Ad audientiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

vt non auellantur à Domino, cui temporis diuturnitate paruerunt, sicuti hic notat *Abb.*

1111. 15.

CAPITVLVM XIII.

Ad audientiam.

PARAPHRASIS.

Controuersia erat inter virum Nobilem Matafelonem & Castellanus siue Dominum de castro Palatioli. Nobilis dicebat, ex eo castro sibi deberi annuos 40. solidos denariorum Papiensium loco ac nomine Ecclesiæ Romanæ; Insuper etiam procurationes, seu victualia, jus edicti ac banni; itémque iurisdictionem forensis, & omnia iura, quæ Ecclesiæ Romanæ in omni loco competunt. Verum, hæc Nobili debita esse, Castellanus constanter negauit, quamobrem Nobilis ad probandam intentionem, produxit priuilegium Alexand. III. & librum censualem Rom. Ecclesiæ, insuper & testes, qui dicebant se vidisse dictum censum Nuntiis sedis Apostolicæ solutum fuisse. Ad hæc Castellanus respondit, quod priuilegio suo Nobilis usus non fuerit annis 30. & liber censualis suspectus sit, quia non in Camera Apostolica adseruatus erat, atque scriniarius seu tabellio aliter dicta testium scripserit, quam illi deposuerunt.

His relatis Innoc. III. ait, se pluris facere priuilegium, quam testium depositiones; librum verò censualem pro suspecto non esse habendum, licet non in Apostolicæ sedis, sed in Cardinalis S. Adriani Camera inuentus sit, qui eum ex Camera S. Petri accepit, neque existimandum esse, scriniarium qui iuratus est officium suum fideliter exequi, aliud scripsisse, quam testes deponerent; denique ait, id maxime esse perpendendum, quod negotium hoc principaliter pertineat ad Ecclesiam Romanam, contra quam non nisi centenaria præscriptio currit. Ob hæc itaque Pontifex ad solutionem censûs & alia omnia, quæ petita erant, condemnauit Castella-

num, iniungens ei, non intuitu suæ personæ, sed Ecclesiæ Romanæ, cuius nomine & auctoritate ille præcipere debet, quippe eiusdem Vasallus existens, ea absque cunctatione persoluat.

SUMMARIVM.

1. *Vi libro censuali antiquo credatur, debet asseruari in loco non suspecto, scilicet apud publicum & iuratum officialem.*
2. *Notario publico & iurato fides habenda est.*
3. *Publicis actis ab eo in iudicio scriptis absque testium subscriptione plena fides habetur.*
4. *An plus credendum actis & scripturae Notarii, quam testi neganti se hæc dixisse.*
5. *Per scripturas authenticas facilius probatur census, quam per testes.*
6. *Contra Ecclesiam Romanam & habentem jus ab ea, non præscribitur ante 100. annos.*
7. *Limitatur doctrina hæc, si inter duas Ecclesias controuersia sit de subiectione.*
8. *An extraneus jus feudi præscribere possit contra vasallum, vel etiam ipsum Dominum.*

NOT. I. Ad hoc vt libro censuali antiquo fides habeatur, requiritur, vt in loco non suspecto asseruetur, videlicet, apud publicum & iuratum officialem. Vide *Felin. hic. n. 13.* & quæ docui in *c. Cum causam. 13. de probationibus.*

Not. II. Notario publico & iurato ratione sui officii, fides habenda est, vt docui in *c. Quoniam. 11. notand. 1. de probationibus.* & generatim, quod alicui ratione officii maior fides habeatur, tradit *Mench. l. 2. arbitr. casu. 99. n. 4.*

Est verò id speciale in Notario, quod publicis actis ab eo in iudicio scriptis, absque testium subscriptione plena fides habenda sit, vt docent *DD. l. In donationibus. 31. C. de donationibus gloss. in l. Si quis. 21. verb. auctorem. C. ad. l. Corneliam de falsis. & notauit. hic. Innoc. n. 1. & Andr. n. 5.*

Num verò plus credendum sit actis seu scripturæ Notarii, quam testi neganti se hæc dixisse, tractat *Speculator. l. 1. p. 4. tit. de test.*

k k k

§. 1.

§. 1. n. 48. vbi respondet & Alex. hñc, & dicunt. 1. Si Notarius scripsit presente Iudice, scripturæ magis esse credendum, quam testibus negantibus. 2. Tametsi Iudice absente scripserit, magis ei credendum esse, si bonæ famæ sit, quàm testibus etiam pluribus negantibus, eò quòd testes, cum seorsim deposuerint, singulares sint. 3. Ait Alex. Si vna cum Notario aliæ personæ interfuerint, v.g. vnus, vel plures examinatores & hi concordent cum teste negante, plus ipsis credendum, quàm scriptioni Notarii, quamuis eerra de his regula tradi non possit, sed Iudex ex circumstantiis causæ (& num civiliter, an criminaliter agatur) & personarum arbitrari debeat.

5. Not. III. Per scripturas authenticas facilius probatur census, quàm per testes, ita Ioann. Andr. n. 2. & benè declarat Alexand. n. 26. quia testes plerunque tantum de facto, videlicet solutionem factam esse, ignorantes ex qua causa, de quo dicitur. c. Peruenit. 5. de censibus. at verò ex libro censuali apparet solutionem census debitam esse, id quòque efficacius probat intentionem petitoris & magis adhuc priuilegium à Papa concessum, si in eo dispositiue seu fundando intentionem dispositionis, dicatur, jus aliquod ad Romanam Ecclesiam pertinere, tum id plenè probat propter Pontificiæ dignitatis auctoritatem. c. Si Papa. 19. de priuileg. in 6. Id in proposito casu videre est, nam Alexand. Papa Nobilem tanquam Vasallum per priuilegium inuestierat super censu, & aliis iuribus; proprietate ad Ecclesiam Rom. pertinente. Ergo huic tenori, siue contentis priuilegii fides habenda est, cum in eo fundetur Papæ intentio, dispositio, seu concessio priuilegii.

6. Not. IV. Contra iura Rom. Ecclesiæ non perficitur præscriptio ante 100. annos, & potest hoc priuilegiū centenariæ præscriptionis etiam alteri in consequentiã prodesse, quatenus jus habet à Rom. Ecclesia, sicuti hñc apparet, quia licet per annos 30. Nobilis feudatarius concessio sibi iure vsus non fuerit, ac proinde quatenus erat ex ipsius parte præscriptum fuerit, tamen propter

prærogatiuam Sedis Apostolicæ Nobili causa adiudicata fuit, & idem sumitur ex c. Cum dilecta. 4. de confirmatione vtili, & docet hñc In. oc. in fine. Abbas. n. 12.

Interim tamen fateri debemus, si inter duas Ecclesias controuersia sit de iure subiectionis, causam adiudicandam esse ei, quæ 40. annorum possessione se defendit, ita tamen, vt jus integrum & illæsum remaneat Sedi Apostolicæ, si postea appareat Ecclesiam immediatè ipsi subiectam fuisse, ita vt nihilominus ante 100. annorum decursum Ecclesiam sibi vindicare nequeat, c. 2. de Capell. Monach. juncta. Gloss. verb. generetur.

Disputant hñc, cum gl. verb. principaliter. 8. num extraneus jus feudi præscribere possit cõtra Vasallum, vel etiam ipsùm Dominum.

Resp. & Dico 1. Extraneus contra Vasallum jus feudi, vel dominium vtile 30. vel 40. annis præscribere potest, siue Dominus feudi sciat, siue ignoret, si videlicet Titio & hæredibus eius à Principe prædium cum iuribus suis in feudum datum sit, sed Caius bona fide per tempus longissimum pro Vasallo se gerat, præstans ea, quæ Vasalli iure debet, aut potest, excludit Titium à iure feudi ita gloss. cit. Abbas hñc. n. 14. Felin. n. 14. & alii apud Rosenthal. de feudis. c. 3. const. 97. l. 2. vbi testatur, id specialiter in feudis esse receptum, vt breuiori, quàm 40. annorum tempore non præscribatur.

Dico 2. Extraneus contra Dominum jus feudi seu vtile dominium præscribere potest 30. vel 40. annis, si is sciat, sed contra ignorantem opus est tempore immemoriali. Prior pars est communis apud Abbat. hñc. n. 19. Alex. n. 48. Rosenthal. l. c. in Comment. lit. L. Posterior pars à plerisque recepta est, vti videre licet apud Clarum. l. 4. sententiarum. §. feudum. q. 45. n. 2. Rosenthal. lit. G. & sumitur ex l. 1. feudorum tit. de Capitulis Conradi. vbi dicitur, quòd liceat Dominis omnes alienationes feudi (ipsis ignorantibus) factas, nulla obstante præscriptione renouare; in eiusmodi autem generali præscriptionis prohibitione non censetur comprehensa immemorialis; item quæ 100. est

anno

annorum, ut supra dixi. Caterum tali casu, quod contra Vasallum annis 30. præscriptum est, si Dominus recuperet feudum absque consensu suo alienatum, non tenetur restituere Vasallo, vel hæredibus eius, quia ob negligentiam id non merentur, sicuti docet *Rosenthal. lit. Q.*

Dico 3. Si extraneus, in quem facta est alienatio, aut translatio possessionis feudi, rem tanquam non feudalem, sed allodiam possideat cum bona fide annis 30. usufrucapit directum Dominium aduersus Dominum ita *Alex. hic. n. 53.* Veruntamen ob justam ignorantiam causam Domino restitutio in integrum concedetur. Et similiter Vasallus si pro libero se gerat cum bona fide, directum dominium sibi per 30. vel 40. annos via usufrucapionis acquirere potest, uti ex communi *Abbas. hic docet. n. 17. Alex. n. 57.*

CAPITULUM XIV.

Cum vobis.

PARAPHRASIS.

Jure tum Cæsareo (*authent. quas actiones C. de SS. Ecclesiis, & authent. ut Ecclesia Rom. & collat. 2.*) tum Canonico decretum est, ut contra Ecclesiam Romanam ob speciale privilegium præscriptio ante annos 100. non perficiatur, debet tamen inde deduci tempus intercedentis schismatis, cum schisma secundum juris ordinem præscriptionis cursum impedire debeat.

SUMMARIUM.

1. Contra Ecclesiam Romanam circa bona immobilia & jura eius particularia non præscribitur nisi 100. annis.
2. Circa Vniuersalem jurisdictionem in omnes fideles & plenitudinem potestatis papalis, nec per præscriptionem, nec per privilegium derogari potest.
3. Res quam Papa inferiori nunquam concedere solet, per præscriptionem acquiri non potest.
4. Ad præscribendam rem, quam Papa quan-

doque concedere solet, sufficit possessio temporis immemoralis cum bona fide, nec opus est alio titulo nec sententia, aut patientia Papæ.

5. Tempore schismatis non procedit præscriptio centenaria, sed interim suspensa est.

NOT. I. Contra Ecclesiam Romanam circa bona immobilia, & jura eius particularia non perficitur præscriptio ante annos 100.

Nota, quod dico *Particularia*, at verò quoad vniuersalem jurisdictionem in omnes fideles, & quoad plenitudinem potestatis Papalis per præscriptionem derogari non potest, sicuti nec per privilegium.

Addit gloss in c. 1. verb. non obstante. de Clerico agrotante in 6. *Alex. hic. n. 14.* quod ea quæ Papæ in signum prærogatiuæ specialis reseruata sunt, & inter causas maiores numerantur in c. 2. de translatione Episcopi. & c. 3. de Baptismo. nunquam usufrucapiri possunt, sed *Abbas. hic ait*, quod talia per præscriptionem acquiri possunt decursu temporis immemoralis, si adsit scientia & patientia Pontificis, ea enim in præscriptione rerum incorporalium seu jurium necessaria est l. 2. C. de fernitutibus. *Felin. autem hic. n. 2.* arbitratur opus non esse in hoc casu scientia & patientia Papæ, cum temporis immemoralis decursus, & possessio cum bona fide habeat vim privilegii seu constituti. l. Hoc jure. 3. §. Aqua ductus. ff. de aqua quotidiana.

In hac controuersia respondeo & dico 1. Si talis res sit, quam Papa concedere inferiori nunquam solet, vera est sententia *Alexand.* quod per præscriptionem acquiri non possit: cum enim Sedi Apostolicæ in signum prærogatiuæ specialis competat, non potest alteri competere, nisi ex speciali concessione Papæ, consequenter non potest ab inferiore præscribi, nisi cum titulo colorato, seu ex præsumptione concessionis factæ, quæ in hoc casu cessat. Si tamen adesset scientia & patientia Papæ, tunc præscriptionis locus esset, sed id videtur esse contra hypothesein, cum loquamur de re, quam Pontifex nunquam concedere solet.

k k k 2

Dico